SZEMINÁRIUMI FÜZETEK
VÁROSI ÉS FALUSI ALAPFOKÚ SZEMINÁRIUMOK SZÁMÁRA

PÁRTUNK SZERVEZETI SZABÁLYZATA

KIADJA A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA KÖZPONTI VEZETŐSÉGE
OKTATÁSI OSZTÁLY

Ára 80 fillér

SZEMINÁRIUMI FÜZETEK
VÁROSI ÉS FALUSI ALAPFOKÚ SZEMINÁRIUMOK SZÁMÁRA

PÁRTUNK SZERVEZETI SZABÁLYZATA

KIADJA A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA KÖZPONTI VEZETŐSÉGE
OKTATÁSI OSZTÁLY

Felelős kiadó: Regős Gábor.

51.801. — Szikra Lapnyomda NV., Rökk Szilárd-u. 4. (F.: Radnóti Károly.)

Mi a Szervezeti Szabályzat?

„A Magyar Dolgozók Pártja Szervezeti Szabályzata a Párt alkotmánya, törvény minden párttag és pártszervezet számára." (A Szervezeti Szabályzatból.)

A Párt Szervezeti Szabályzata megszabja a párttag jogait és kötelességeit. Meghatározza a párttagoknak a Párthoz való viszonyát. Megszabja a Párt szervezeti felépítését és az egyes pártszervek, szervezetek egymáshoz való viszonyát.

A Párt Szervezeti Szabályzatának érvényrejuttatása és betartása alapvető biztosíték arra, hogy Pártunk megoldja azokat a feladatokat, amelyeket a szocializmus építése eléállít. Ezért a Szervezeti Szabályzat betartása minden párttag elsőrendű kötelessége. Pártunk Szervezeti Szabályzatát minden párttagnak és tagjelöltnek ismernie kell.

A PÁRTTAG KÖTELESSÉGEI

A Magyar Dolgozók Pártja a munkásosztály élcsapata, az egész magyar dolgozó nép vezetője. A Párt nem veheti fel sorai közé mindenkit, aki a Párt tagja akar lenni. A Párt elsősorban a munkásosztály legjobbjait veszi fel sorai közé. Ezenkívül soraiba fogadja a dolgozó parasztság, a haladó értelmiség legkiválóbb, legöntudatosabb képviselőit. Sztálin elvtárs mondotta, hogy a Kommunista Párt olyan erődítmény, amelynek kapui csak a legmegbízhatóbbak előtt nyílnak meg. Nem érhet nagyobb megtiszteltetés egy dolgozót, mint az, ha a Párt méltónak tartja arra, hogy soraiba fogadja. De párttagnak lenni nemcsak megtiszteltetés, hanem komoly kötelezettség is. Kötelezettségvállalás a Párttal, az osztállyal, az egész dolgozó néppel szemben.

A magyar városokban és falvakban egyaránt Pártunkat tekinti a dolgozó nép az ország pártjának. Ez érthető is, mert Pártunk az irányítója és szervezője népi demokráciánk

hatalmas győzelmeinek. „Magyarország történetében — mondotta Farkas Mihály elvtárs — eddig nem volt olyan párt, amely oly mértékben élvezte volna a munkásosztály, dolgozó népünk szeretetét, bizalmát és támogatását, mint a mi nagy Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja."

A Párt minden tagját át kell hogy hassa a felelősségérzet a dolgozó néppel és a nép harcait vezető Párttal szemben. Párttagnak lenni nem egyszerűen csak azt jelenti, hogy zsebünkben hordjuk a tagsági könyvet és rendszeresen kifizetjük a tagsági járulékot. Ez elegendő lehet egy kispolgári pártnál, de nem elegendő annál a Pártnál, amely minden tettével a dolgozó népet, a haladást szolgálja. A mi Pártunk tagjának minden tettével, munkájával, egész életével kell kiérdemelnie azt a megtisztelő jelzőt, hogy a Magyar Dolgozók Pártjának tagja. Áldozatvállalásával, önzetlenségével, jó termelő munkájával, a dolgozó nép érdekeiért folytatott megalkuvásnélküli harcával, képzettségével, tudásával, példaképül kell állnia a dolgozó tömegek előtt.

„A Párt tagja az, aki magáévá teszi a Párt célkitűzéseit, elfogadja Programmnyilatkozatát és politikai irányvonalát, résztvesz valamely alapszervezetének munkájában, aláveti magát a pártfegyelemnek és rendszeresen fizeti a tagsági járulékot." (A Szervezeti Szabályzatból.)

Pártunk célkitűzése a szocialista társadalom megvalósítása, „. . . . melyben megszűnnek a kizsákmányoló osztályok, megszűnik embernek, ember által való kizsákmányolása, elmosódnak a szövetséges, dolgozó osztályok különbségei és a fejlődés a kommunizmus felé vezet."

A Párt a dolgozók teljes felszabadításáért, a szocializmus megvalósításáért harcoló munkásosztály vezérkara. Ennek a vezérkarnak a tagjai csak akkor tudják feladataikat megoldani, a dolgozó tömegeket munkában és harcban vezetni, ha ismerik azokat a célokat, amelyekért küzdenek. De nemcsak ismerni kell ezeket a célokat, hanem fenntartás nélkül magunkévá is kell tenni őket. Csak az tud igazán harcolni, áldozatot hozni, aki meg van győződve annak az ügynek helyességéről, igaz voltáról, amelyért küzd. Csak az lehet a Pártnak, a munkásosztály élcsapatának tagja, aki a Párt célkitűzéseit magáévá téve, programmját, politikai irányvonalát elfogadva, annak szellemében harcol, dolgozik. Csak

az mondhatja magáról, hogy magáévá tette a Párt célkitűzéseit, elfogadta programmját, politikai irányvonalát, aki egész életét ennek megvalósítására szenteli. A Párt célkitűzéseinek, programmjának, politikai irányvonalának a párttag húsává és vérévé kell válni, tevékenységét, munkáját, minden tettét és lépését ennek kell megszabni és irányítani.

„A Párt tagja az, aki... résztvesz valamely alapszervezetének munkájában,..."

Nem elegendő csak szavakban hangoztatni a Párt célkitűzéseinek, politikai irányvonalának elfogadását. Ezt a gyakorlatban, tettekkel, a munkában és a harcban kell bebizonyítani. Erre csak egy mód van, ha a párttag tevékenyen résztvesz a Párt valamely alapszervezetének munkájában. A mi Pártunknak nincs szüksége olyan párttagokra, akik csak szavakban élnek a Pártért. A párttagnak a rendes napi termelő és hivatali munkáján túl tevékenyen részt kell vennie pártszervezete életében, munkájában. Ez a munka a Párt építése, a párttagság nevelése, elméleti-politikai színvonalának emelése, a Párt tömegbefolyásának erősítése, a tömegek mozgósítása a Párt politikájának végrehajtására.

A pártfegyelem.

A pártfegyelem azt jelenti, hogy minden kommunistának be kell tartania a Párt Szervezeti Szabályzatát, harcolnia kell a Párt programmjának megvalósításáért és végre kell hajtania a pártszervek határozatait. A fegyelem a létalapja a pártnak. Minden egyes kommunista fegyelmezettségétől függ, hogy a Párt hogyan teljesíti feladatait.

A kommunista fegyelme öntudatos, belső meggyőződésből fakadó, önként vállalt vasfegyelem. Ebben a fegyelmezettségben nyilvánul meg a kommunista öntudata, lelkesedése a Párt és a szocializmust építő haza ügye iránt.

Minden hadseregben, ha az harcát sikeresen akarja megvívni, kemény fegyelemnek kell lenni. Fokozott mértékben áll ez a Pártra, a szocializmus építéséért folyó harcot vezető munkásosztály vezérkarára.

A Párt fegyelmének azonban alapvetően különböznie kell attól a fegyelemtől, amely pl. a Horthy-féle hadseregben volt. Ebben a hadseregben terrorral, megfélemlítéssel

kikényszerített vak fegyelem uralkodott. A katonának vakon, gondolkozás nélkül kellett teljesítenie a felettesétől kapott parancsot. Az ilyen katona nem azért hajtotta végre a parancsot, mert azt helyesnek találta, hanem azért, mert kényszerítették erre. Természetesen az ilyenfajta fegyelemben nem sok köszönet volt. Mindenki tehernek, béklyónak érezte és ott igyekezett kibújni alóla, ahol tudott.

A Pártban nem parancsokat osztogatnak és hajtanak végre, hanem a demokratikus úton megválasztott szervek határozatait kell végrehajtania az alsóbb szerveknek és a párttagságnak. Minden párttagnak tudatában kell lennie annak, hogy a Párt csak akkor folytathatja harcát sikeresen, csak akkor képes biztos kézzel vezetni a dolgozó népet a szocializmus útján, ha az előtte álló feladatokat tagjai egységesen, fegyelmezetten oldják meg.

Ezért elsőrendű kötelessége a párttagnak, hogy *„fegyelmezetten végrehajtsa a pártszervezetek határozatait."* (A Szervezeti Szabályzatból.)

A meggyőződésből fakadó, önkéntesen vállalt vasfegyelem, Pártunk egyik főerőssége, harcképességének, legyőzhetetlenségének egyik legfőbb biztosítéka. A pártfegyelem megbontása nem egyszerű fegyelmezetlenség, hanem súlyos bűn a munkásosztály, a dolgozó nép ellen. Súlyos és megbocsáthatatlan bűn azért, mert a pártfegyelem megbontása az osztályellenség támogatását, a Párt hátbatámadását jelenti; gátolja, akadályozza a munkásosztály, a dolgozó nép felszabadításáért folytatott harcot.

De a párttag nemcsak a pártfegyelmet köteles betartani. Élen kell járnia a munkafegyelem betartásában is. A termelési terv teljesítéséért, a termelékenység emeléséért, a szántásvetés időben való végrehajtásáért, a begyűjtés sikeréért is a kommunisták felelősek elsősorban.

A tagdíjfizetés.

Pártunk Szervezeti Szabályzata kimondja, hogy a Pártnak tagja csak az lehet, aki rendszeresen fizeti a tagsági járulékot. A tagsági járulék fizetése nem egyszerűen gazdasági kérdés. Nem csupán arról van szó, hogy a tagdíjakból kell fenntartani a pártszervezeteket és gondoskodni kell belőle a párthelyiségről, fűtésről, világításról, nyomtat-

ványokról stb.-ről. A tagsági díj fizetése elsősorban politikai kérdés. A tagsági járulék fizetése erős kapcsolatot jelent a párttag és szervezete között. A tagsági járulék havonkénti rendszeres fizetése állandóan figyelmezteti a párttagot, hogy a Párttal szemben kötelességei vannak. A rendszeres tagdíjfizetés a Párt iránti odaadás, a Pártért való önkéntes áldozatvállalás egyik kifejezője.

Az elméleti képzés.

A párttag kötelessége, hogy *„szakadatlanul fejlessze politikai tudását és emelje műveltségi színvonalát, igyekezzék elsajátítani a marxizmus-leninizmus tanításait"*. (A Szervezeti Szabályzatból.)

A párttagnak, ha méltó akar lenni a Párthoz, a dolgozó tömegeknek a Pártba vetett bizalmához, állandóan fejlesztenie kell tudását, el kell sajátítania a marxizmus-leninizmus tanításait. A politikai tudás szakadatlan fejlesztése teszi csak alkalmassá a kommunistát a Párt politikájának végrehajtására, a Párt célkitűzéseinek megvalósítására. A kommunistának értenie kell ahhoz, hogy megmagyarázza a tömegeknek a Párt politikáját és megvédje azt az ellenség propagandájával szemben. A párttag csak akkor lehet vezetője a tömegeknek, ha állandóan fejleszti és gazdagítja tudását, ha állandóan tanulmányozza a forradalmi elméletet. Aki nem képezi magát, az elmarad az élettől s nem méltó arra, hogy a Párt tagja legyen.

Az elmélet fegyver minden kommunista számára. Csak ezzel a fegyverrel felvértezve tudunk eligazodni az osztályharc bonyolult viszonyai között. A szocializmus építésének nagy feladatait nem tudjuk másképpen megoldani, csak ha szakadatlanul fejlesztjük elméleti tudásunkat. De az imperialista ügynökök felismerésében és leleplezésében is csak az elméleti képzettség segíthet bennünket. Nem véletlenség, hogy Rákosi elvtárs különösen kiemelte a Pártunkba befurakodott kémek leleplezésével kapcsolatban, hogy állandóan emelnünk kell az elméleti színvonalat.

A marxizmus-leninizmus az a biztos iránytű, amely megmutatja a szocializmusért vívott harcban a követendő utat, tisztává teszi a párttagság látását a bonyolult osztályharcban, megtanít felismerni és legyőzni az ellenséget.

Szervezeti Szabályzatunk kimondja: „*A párttag kötelessége, hogy éberen őrködjék a Párt ideológiai tisztasága és szervezeti egysége felett, védje a Pártot minden ellenséggel szemben.*"

Mint a Politikai Bizottság 1949. október 20-i határozata is leszögezi: „A Rajk banda pöre megmutatta, hogy az imperialista ügynökök munkáját nagymértékben megkönyítette kádereink alacsony elméleti-politikai képzettsége, a politikai éberség hiánya." „Nem lehet eléggé éber az, akinek nincs meg a kellő szocialista elméleti felkészültsége" — mondotta Rákosi elvtárs.

A szocializmus felépítéséért folytatott harcban minden párttagnak elsőrendű kötelessége a Párt védelme. Éberen kell vigyáznia arra, hogy az osztályellenség ne férkőzhessen be a Párt soraiba. Kíméletlenül le kell leplezni és el kell távolítani a Párt soraiból mindazokat, akik meg akarják hamisítani a marxizmus-leninizmus tanításait, akik frakciók, pártellenes csoportok alakításával meg akarják bontani a Párt szervezeti egységét. De ugyanilyen kíméletlenül kell fellépni a fecsegőkkel, „a jólértesült" szerepében tetszelgőkkel szemben, akik fecsegésükkel kiszolgáltatják a Pártot, a Párt belső ügyeit az ellenségnek. Kíméletlenül harcolni kell azok ellen, akik felületességükkel, gondatlanságukkal lehetővé teszik az ellenség behatolását a Pártba. Ébernek kell lenni a pártszervezetben, a munkahelyen — mindenütt. Az ellenség kémei, ügynökei igyekeznek befurakodni a Pártba, hogy bomlasszák sorainkat, akadályozzák a szocializmus építését. Éberen és féltő szeretettel kell védelmezni Pártunkat, a szocializmusért harcoló munkásosztály leghatalmasabb fegyverét. Úgy kell vigyáznunk Pártunk elméleti tisztaságára, mint harcunk legdrágább fegyverére és úgy kell őriznünk Pártunk egységét, mint szemünk világát.

A kommunistának nemcsak a politika, hanem a termelés terén is ébernek kell lennie. Jól meg kell szívlelnünk, amit Rákosi elvtárs mondott 1949. szeptember 30.-i beszédében: „... a hanyag, rossz munka, a sok selejt, az anyagpocsékolás, a géptörés, a rossz minőség, a normalazítás, bércsalás, OTI csalás, nemcsak gazdaságilag árt demokráciánknak, a dolgozó népnek, hanem politikai jelentősége is van. Mindez politikai akció is, amelyre ugyanúgy fel kell figyelni, s amelyet ugyanúgy ki kell vizsgálni, mint a suttogó propagandát, a szabotázst, vagy a kémkedést."

Kapcsolat a dolgozó tömegekkel.

A Magyar Dolgozók Pártja a munkásosztály élcsapata és az egész magyar nép vezetője. „*Széles dolgozó tömegeket magában foglaló tömegpárt, mely sorait az egész dolgozó népből egészíti ki; össze van forrva a dolgozókkal.*" (A Szervezeti Szabályzatból.) Ez az összeforrottság jelenti Pártunk legfőbb erősségét. Pártunk együtt él a dolgozó tömegekkel, benne él a dolgozó népben. Vér a dolgozók véréből, hús a dolgozók húsából. Ezért érzi a Pártot minden dolgozó a magáénak is.

A párttag „. . . *állandóan erősítse kapcsolatait a tömegekkel, világosítsa fel őket a Párt politikájáról, tanácsadójuk, vezetőjük legyen*" — mondja Pártunk Szervezeti Szabályzata.

Minden párttag kötelessége harcolni a tömegekben még meglévő burzsoá ideológiai maradványok ellen a tanítás, a felvilágosítás minden eszközével.

A Párt a munkahelyeken, a tömegszervezetekben, az államapparátusban dolgozó kommunistákon keresztül kapcsolódik a tömegekhez, vezeti a tömegeket. Az egyes szervezetekben dolgozó, a napi munkában résztvevő kommunisták feladata az, hogy a Párt politikájának, célkitűzéseinek megvalósítására mozgósítsák, harcbavigyék a tömegeket. A Párt nem parancsszóval vezeti a tömegeket, hanem a jó munkájuk eredményeként vezető szerepet betöltő kommunistákon keresztül érvényesíti befolyását. A kommunistáknak — bárhol is dolgozzanak — mindenütt, elsősorban kommunistáknak kell lenniök. Tudatában kell lenniök annak, hogy munkájukért a Pártnak, s a Párton keresztül a dolgozó népnek felelősek. A párttagnak ezért szilárdan és keményen kell állnia a harcot az esetleges helytelen tömeghangulatok ellen is, éppen a dolgozó tömegek érdekében.

A széles tömegek közötti szakadatlan, pillanatig sem szünetelő felvilágosító munka, a tömegeknek a nehéz, sokszor áldozatot követelő kemény munkára és szívós harcra való mozgósítása a Párt célkitűzéseinek megvalósításáért —, jelentik a Párt és a tömegek közötti kapcsolat erősítését, a Párt és a tömegek összeforrottságát.

A kommunistának élen kell járnia a termelésben.

Pártunk a szocializmus építésére vezeti, mozgósítja a munkásosztályt és az egész dolgozó népet. Ahogy lépésről-lépésre haladunk előre a szocializmus felé, úgy szorulnak egyre jobban háttérbe és semmisülnek meg a kizsákmányoló osztályok. Ma, miután iparunk döntő többsége szocialista jellegű és megkezdtük falun is a szocializmus építését, alapjában változott meg a dolgozók viszonya a munkához. Népi demokráciánkban a termelés a dolgozók érdekeit, a szocializmus építését szolgálja. A kizsákmányolás mind szűkebb területre szorul, s a termelt javak nem a tőkéseket gazdagítják, hanem a dolgozók államát erősítik, a dolgozók életszínvonalát emelik. Minél többet termelünk, minél nagyobb a munka termelékenysége, annál gyorsabban jutunk el a szocializmushoz.

A Párt tagjainak a termelés frontján épúgy, mint az élet bármely más területén, élen kell járniok, — vezetniök kell a dolgozókat. Ehhez nem elegendő csak az, hogy felv lágosító munkával meggyőzzük a tömegeket arról, hogy az építő munka, a többtermelés az ő jólétüket szolgálja. Tettekkel is az élen kell járni, a gyakorlatban is példát kell mutatni. Irányítani és vezetni kell a harcot a magasabbrendű munkáért olymódon is, hogy akár a munkapadnál, akár a földeken, vagy az íróasztal mellett képességeink legjavát adjuk. A párttagságnak kell példát mutatni a széles tömegek számára. Példájukkal kell szocialista munkára nevelni munkástársaikat. Olyan szocialista munkaszellemet kell teremteniök, hogy minden dolgozó érezze: a munka nálunk is valóban becsület és dicsőség dolga.

Ezért mondja ki Pártunk Szervezeti Szabályzata, hogy a párttag: *„élen járjon a termelésben, példát mutasson a munkafegyelemben, a szakmai képzettség emelésében . . .“*

A PÁRTTAG JOGAI.

Pártunk Szervezeti Szabályzata nemcsak a párttagság kötelességeit, hanem jogait is meghatározza. Minden párttagnak joga, hogy *„résztvegyen a Párt politikai és szervezeti kérdéseinek megvitatásában és a határozatok meghozatalában.“* (A Szervezeti Szabályzatból.) Ez annyit jelent, hogy a párt-

tagság nemcsak egyszerűen végrehajtója a Párt határozatainak, a Párt politikájának, hanem azok kialakításában tevékenyen résztvesz. A Párton belül a legszélesebb demokrácia uralkodik. A határozatokat, a Párt politikáját nem egyesek alakítják ki, hanem a demokratikus úton megválasztott vezetőszervek. A pártszervezeten belül, a taggyűléseken pedig a párttagoknak nemcsak jogukban áll résztvenni a politikai és szervezeti kérdések megvitatásában, a határozatok meghozatalában, hanem kötelességük is. Kötelesség élni a jogokkal azért, mert az a párttag, aki nem él a jogaival, nem vesz részt a pártszervezet életében, elszakad a szervezetétől, s gyengíti a Pártot.

De nemcsak a politikai és szervezeti kérdések megvitatásában, a határozathozatalban való részvételhez van joga a párttagnak. Joga van ahhoz is, hogy *„a pártszervezet taggyűlésein és értekezletein bírálatot gyakoroljon a Párt munkája, tagjainak és szerveinek tényked*ése felett". (A Szervezeti Szabályzatból.) A párttagnak a szabad bírálat, a pártszerű kritika joga nemcsak egyszerűen joga, hanem egyben kötelessége is. A pártszerű bírálat a pártszervezet és az egyes párttagok jó munkájának a biztosítéka. Csak abban a pártszervezetben alakulhat ki egészséges, pártszerű szellem és a párttagok között igazi elvtársias viszony, ahol a hibákat, a hiányosságokat nem takargatják, nem kenik el, hanem azokat becsületesen feltárva, megkeresik azok gyors kijavításának módját. A pártonbelüli bírálat joga azonban nem jelentheti a romboló, bomlasztó személyeskedést, áskálódást, a rosszindulatú kritikát. Csak akkor lesz valóban építő, pártszerű a bírálat, ha a hibák mellett rámutatunk az eredményekre is és a hibát kiértékelve megmutatjuk a javítás módját is.

A párttag jogai közé tartozik a Párt vezetőszerveinek választása is. A pártonbelüli demokrácia egyik legfontosabb kifejezője az, hogy a vezetőszervek megválasztásában minden párttag résztvesz. Ilyenmódon a vezetőszervek valóban a párttagságot képviselik, annak akaratát, nézetét juttatják kifejezésre. A vezetőszervekbe minden párttag beválasztható, amennyiben a tagság úgy ítéli meg, hogy képzettsége, magatartása, rátermettsége, a Párthoz való viszonya erre méltóvá teszi.

A párttag joga továbbá az is, hogy kérdéssel, beadvánnyal forduljon a felsőbb pártszervekhez, egészen a Központi Vezetőségig és a Kongresszusig.

A PÁRTMUNKÁSOKRÓL.

A pártmunkások alkotják a Párt gerincét. Ők segítik elő a pártszervezet vezetőségének irányításával a Párt által kitűzött feladatok végrehajtását.

„A pártmunkások a pártmunka valamely területén dolgozó legöntudatosabb és legodaadóbb párttagok, akiket pártmunkájuk alapján a helyi pártszervezet vezetőségének javaslatára, a pártmunkások értekezlete pártmunkásnak minősít." (A Szervezeti Szabályzatból.)

Nem szabad a pártmunkás fogalmát a párttagsággal összekevernünk. Nem mindenki pártmunkás, aki pártmunkát végez. A pártmunkások közé csak a legeredményesebb munkát végző, politikailag fejlődőképes elvtársakat vehetjük fel. De ugyanakkor a jó munkát végző, feltétlenül megbízható, fejlődőképes elvtársaknak meg kell adni a lehetőséget, hogy a pártmunkások közé felemelkedhessenek.

A TAGJELÖLTEKRŐL.

„A párttagság előiskolája a tagjelöltség. A tagjelöltség célja: lehetőséget adni annak, aki a Párt tagja akar lenni, hogy megismerkedjék programmjával, szervezeti szabályzatával, politikájával, s hogy a Pártnak módja legyen meggyőződni a jelölt hűségéről, a Párt és a népi demokrácia iránt." (A Szervezeti Szabályzatból.)

A tagjelöltek kötelességei azonosak a párttagok kötelességeivel. Ugyanígy azonosak a jogai is azzal a megkülönböztetéssel, hogy a taggyűléseken, értekezleten nem szavazati, hanem csak tanácskozási joggal vehetnek részt és a Párt vezető szerveibe nem választhatók be.

A demokratikus centralizmus.

„A Magyar Dolgozók Pártja a demokratikus centralizmus elvén épül fel.“ (A Szervezeti Szabályzatból.) Ennek az elvnek következetes megvalósítása biztosítja a Párton belül a legszélesebb demokráciát, ugyanakkor pedig az egységes, központi irányítást.

Mit jelent a pártonbelüli demokrácia? Azt jelenti, hogy *„a Párt összes vezetőszerveit demokratikusan, taggyűlésen, Országos Pártkongresszuson választják“*. (A Szervezeti Szabályzatból.) A vezetőszervek választásában az alapszervek taggyűlésén keresztül minden párttag résztvesz olymódon, hogy az alapszervezeti vezetőszerveket közvetlenül, a magasabb pártszerveket pedig választott küldöttek útján választja meg.

A demokratikus úton megválasztott vezetőszervek *„kötelesek a pártszervezetekben tevékenységükről rendszeresen beszámolni“*. (A Szervezeti Szabályzatból.) A végzett munkáról adott rendszeres beszámolók biztosítják a párttagság számára egyrészt, hogy állandóan figyelemmel kísérhetik a pártszervezet munkáját, fejlődését, másrészt pedig, hogy a beszámolók során pártszerű bírálatot mondjanak a vezetőség és a pártszervezet munkája felett, feltárják a hibákat és javaslatot tegyenek a hibák kijavítására.

A pártonbelüli széleskörű demokrácia lehetővé teszi azt, hogy a pártszervezetek és a vezetőségek megtárgyalják a Párt politikáját, feladatait. Megvitassák az egyes kérdéseket s azután döntést hozzanak. A kérdésekről mindaddig lehet vitázni, amíg döntésre kerül sor. Amint azonban a döntés megtörtént, a Párton belül többé vitának helye nincs, és *„a kisebbség köteles magát alávetni a többség határozatának: a határozatot köteles minden párttag és tagjelölt végrehajtani“*. (A Szervezeti Szabályzatból.)

A centralizmus, a központi irányítás pedig azt jelenti, hogy a demokratikus úton megválasztott felsőbb szervek, mint az Országos Pártkongresszus, az Országos Pártértekezlet, vagy más egyéb vezetőszervek *„... határozatait az alsóbb szervek és a párttagok, valamint a tagjelöltek kötelesek végrehajtani abban az esetben is, ha ezekkel egyes*

párttagok, tagjelöltek, vagy pártszervek, illetve pártszervezetek nem értenek egyet". (A Szervezeti Szabályzatból.)

Ez lehetővé teszi, hogy a legszélesebbkörű pártdemokrácia mellett a Párt minden szerve központilag kidolgozott politikai vonal szerint dolgozzék. Csak ilymódon lehetséges a Párt erejének összpontosítása a feladatok végrehajtására. Az alsóbb szervek felelősek a határozatok jó végrehajtásáért.

A helyi kérdésekben minden pártszervezet önállóan dönthet, „*... de ezek a döntések nem állhatnak ellentétben a Párt programmjával, irányelveivel, gyakorlati politikájával*". (A Szervezeti Szabályzatból.)

A központi irányítás, a Párt egységes munkája és „*a Pártonbelüli demokrácia lehetővé teszi és megköveteli a szilárd pártfegyelmet, az építő jellegű bírálat és önbírálat széleskörű kifejlesztését, mely a pártszervezetek és párttagok (tagjelöltek) jó munkájának és fejlődésének egyik döntő előfeltétele*". (A Szervezeti Szabályzatból.)

A Párt felső szervei.

A Párt legfelsőbb szerve az Országos Kongresszus, amelyet kétévenként hív össze a Központi Vezetőség. Rendkívüli esetben a Központi Vezetőség saját kezdeményezésére is összehívhatja a Rendkívüli Kongresszust. A tagság kétharmad részének indítványára pedig a Központi Vezetőség köteles Rendkívüli Kongresszust összehívni.

A Kongresszus küldötteit a pártszervezetek demokratikusan, a tag és tagjelölt-létszámuk arányában választják. Azt, hogy az egyes pártszervezetek a taglétszámuk arányában hány küldöttet jogosultak a Kongresszusra küldeni, a Központi Vezetőség határozza meg.

A Kongresszus „*meghallgatja és elbírálja a Központi Vezetőség beszámolóját, jóváhagyja, vagy módosítja a Párt programmját, kidolgozza a Párt politikai, taktikai és szervezeti irányvonalát*".

A Kongresszus határozza meg a Központi Vezetőség, valamint a Központi Ellenőrző Bizottság tagjainak számát és választja meg demokratikus úton őket.

Két kongresszus közötti időben a felmerülő politikai és szervezeti kérdések eldöntésére a Központi Vezetőség Országos Pártértekezletet hívhat össze saját kezdeményezésére.

Az Országos Pártértekezlet a Megyei, Nagybudapesti, Nagyszegedi, Nagymiskolci és a Nagypécsi Pártbizottságok küldötteiből, felelős funkcionáriusaiból tevődik össze. Az Országos Pártértekezlet a Központi Vezetőség tagjainak egyötödét újra választhatja.

Két Országos Pártkongresszus közötti időben a Pártot a Központi Vezetőség irányítja és képviseli más pártok, állami intézmények és a hatóságok felé. A Központi Vezetőség rendszeresen ülésezik és munkájáért az Országos Kongresszusnak felelős.

A Központi Vezetőség saját tagjai közül választja meg a Párt elnökét, főtitkárát és főtitkárhelyetteseit, valamint a Politikai Bizottságot. Pártunk főtitkára Rákosi Mátyás elvtárs. Elnöke: Szakasits Árpád elvtárs, főtitkárhelyettesei: Farkas Mihály, Gerő Ernő, Kádár János és Marosán György elvtársak. A Politikai Bizottság feladata a Központi Vezetőség határozatainak végrehajtása. A Központi Vezetőség két ülése között a Politikai Bizottság dönt a Párt összes kérdéseiben.

A Központi Vezetőség saját tagjai közül megválasztja a Szervező Bizottságot a szervezési munka vezetésére. A Szervező Bizottság feladata a Párt apparátusának és szervezetének összefogása, szervezeti irányítása és ellenőrzése. Fontosabb döntéseit a Szervező Bizottság jóváhagyás végett a Politikai Bizottság elé terjeszti.

Ugyancsak a saját tagjai közül választja meg a Központi Vezetőség a Titkárságot, amely a Politikai Bizottság két ülése között intézi a Párt ügyeit. A Politikai Bizottság és a Titkárság munkáját a Párt főtitkára, Rákosi Mátyás elvtárs, a magyar nép szeretett vezére irányítja.

A Központi Ellenőrző Bizottság.

A Központi Ellenőrző Bizottság feladata az, hogy őrködjék a párttagok és tagjelöltek politikai magatartása, erkölcsi tisztasága és párthűsége felett. Az a feladata továbbá, hogy kíméletlen harcot folytasson a pártszerűtlen, fegyelmezetlen, pártellenes, frakciós tevékenység és a korrupció minden válfaja ellen. Őrködjön azon, hogy a dolgozó nép érdekeit és erkölcsi felfogását sértő elemek, a nép ellenségei ne furakodhassanak be a Pártba.

A Központi Ellenőrző Bizottság párttagok és tagjelöltek ellen vizsgálatot indíthat s velük szemben a Szervezeti Szabályzatban meghatározott büntetéseket alkalmazhat. A kiszabott pártbüntetés az eset súlyosságának megfelelően dorgálás, megrovás, szigorú megrovás, a Pártból való kizárás. Fegyelmi vizsgálatot minden pártszerv és az alapszervezet vezetősége is folytathat párttagokkal és tagjelöltekkel szemben. Döntéseket is hozhat, ezeket azonban jóváhagyásra a felsőbb pártszerv elé kell terjeszteni.

Kizárásról, vagy egyéb fegyelmi büntetésről szóló határozatokat a felsőbb pártszerv, vagy a Központi Ellenőrző Bizottság jóváhagyása nélkül nyilvánosságra hozni nem szabad. A kiszabott pártbüntetés ellen a felsőbb pártszervekhez, egészen az Országos Kongresszusig lehet fellebbezni.

A Pártbizottságok.

A megyei, kerületi, nagyüzemi, városi, járási pártbizottságok összefogják és irányítják a területükön lévő pártszervezeteket. Ezeket a pártbizottságokat a pártválasztmányok választják a tagjaik közül. A pártválasztmányokat a megyei, kerületi, nagyüzemi, városi pártvezetés felső szervei, a pártértekezletek, demokratikus úton választják meg. A Szervezeti Szabályzat ilyenmódon biztosítja egyrészt azt, hogy a vezetőszervek megválasztásánál valóban a legszélesebbkörű demokrácia érvényesüljön, másrészt pedig biztosítja az összes vezetőszervek központi irányítását, az egymás fölé rendelt szervek közötti szoros kapcsolatot, a szervek felelősségét, tehát az egységes pártvezetést.

A Szervezeti Szabályzat a pártbizottságok és pártszervezetek jó munkájának biztosítására megállapítja a pártbizottságokon és alapszervezeti vezetőségeken belül a munka megosztását is olymódon, hogy az egyes pártbizottsági, illetve vezetőségi tagokra különböző munkaterületek irányítását bízza. Így azután a vezetőségek tagjai az egész vezetőség együttes felelőssége mellett irányítják a pártmunka egyes ágait, a szervező, a propaganda és agitációs, az ipari-termelési, a mezőgazdasági-szövetkezeti, a káder-, stb. teendőket.

A pártbizottsági, illetve alapszervi vezetőségi tagokat a pártbizottsági vagy az alapszervezeti *titkár* fogja össze, aki

irányítja munkájukat, képviseli a pártot más szervezetek és a hatóságok felé. A pártbizottság vagy alapszervezet titkára munk jáért a felsőbb szerveknek és saját vezetőségének felelős.

A Párt alapszervezetei.

„A Párt alapszervezeteken épül fel. Az alapszervezetek a Párt legkisebb önálló szervezési egységei" (A Szervezeti Szabályzatból). Ilyen alapszervezetek a munkahelyi és a területi pártszervezetek. A munkahelyi pártszervezetek: az ipari üzemek, bányák, mezőgazdaságban a gépállomások, állami gazdaságok, termelőcsoportok; nem termelő üzemekben a hivatalok pártszervezetei. A területi pártszervezetek a városi és nagyközségi körzeti, a falusi, a tanyai pártszervezetek. Az alapszervezetek feladata a *Párt helyi politikájának kialakítása.* Ennek megfelelően az alapszervezetek főmunkája a Párt politikájának népszerűsítése, a tömegek mozgósítása, a termelési, nevelési és szervezési feladatok megoldására. Az alapszervezetek feladatai közé tartozik a *párttagság politikai színvonalának* állandó és szakadatlan emelése, a pártirodalom és a sajtó rendszeres terjesztése, az éberség fejlesztése, a tagdíjak beszedése, stb. Az alapszervezetek fontos feladata a *párttagok és tagjelöltek felvétele.* A párttagok és a tagjelöltek felvételéről „... az alapszervezet vezetőségének előterjesztésére az alapszervezet taggyűlése határoz és ezt a megyei, vagy kerületi pártbizottság hagyja jóvá". (A Szervezeti Szabályzatból.)

Ezeknek a feladatoknak az elvégzése nagy munkát jelent az alapszervezeteknek. Rákosi elvtárs rámutatott: „Alapszervezeteink a városban és falun egyaránt túl nagyok. Többszáz főből álló alapszervezeteinknél rendkívül nehéz az egyes párttagok bevonása a munkába — *alapszervezeteinket sürgősen decentralizálni kell,* számbelileg kisebb alapszervezetekre kell felbontani." A közeljövőben végre fogjuk hajtani az alapszervezetek decentralizálását, ezzel alapszervezeteink száma a jelenleginek az egynegyedével fog emelkedni.

Az alapszervezetek rendszeres jó munkájának biztosítására, a munka állandó javítására az alapszervezetek tagjai *pártcsoportokat* képeznek, amelyek termelési és területi

egységenként lesznek megszervezve. (Korábban 10-es csoportok voltak és a pártcsoportok kialakítása most van folyamatban. A 10-es csoport és a 10-es bizalmi elnevezés megszűnt.) A pártcsoportokon keresztül kapcsolja be az alapszervezet vezetősége a párttagokat és tagjelölteket a pártmunkába. A pártcsoportok élén a *pártbizalmi* áll. A pártbizalmi feladata biztosítani, hogy pártcsoportjának tagjai kommunistákhoz méltóan vegyék ki részüket a szocializmusért vívott harcban. A pártcsoportvezetőnek személyes példával elöljárva biztosítania kell, hogy csoportja résztvegyen a pártszervezet életében, élenjárjon a termelésben, fejlessze ideológiai és szakmai tudását. Gondoskodnia kell arról, hogy a csoport tagjai pártmunkát végezzenek. Nevelnie kell: figyelemmel kell kísérnie csoportjának minden tagját, fejlődésükhöz és képességükhöz mérten pártmunkára, funkcióba kell javasolnia őket.

Az alapszervezetben meg kell szervezni a *népnevelő csoportot,* s ezt közvetlenül a titkárnak kell irányítania.

* * *

Mindebből láthatjuk, hogy a Párt Szervezeti Szabályzata meghatározza a pártszervek egymáshoz való és a párttagnak a Párthoz való viszonyát, megszabja az egyes szervek, a párttagok és tagjelöltek feladatát, kötelességét és jogait. Meghatározza azokat a rendszabályokat, amelyek biztosítják Pártunk élcsapat jellegét és vezető szerepét minden más szervezettel szemben.

A Szervezeti Szabályzat, annak betartása és betartatása, Pártunk sikeres harcának, a szocializmus felépítésének döntő előfeltétele. A Párt Szervezeti Szabályzata ezért „a Párt alkotmánya", „törvény minden párttag és pártszervezet számára".

KÉRDÉSEK:

1. *Mi a Szervezeti Szabályzat és miért kell ismernie minden párttagnak?*
2. *Szervezeti Szabályzatunk értelmében ki tekinthető Pártunk tagjának?*
3. *Milyen fegyelemre van szükség a Pártban?*
4. *Mi a politikai jelentősége a tagdíjfizetésnek?*
5. *Miért kell elméleti képzettségünket állandóan emelni?*
6. *Hogyan kell élenjárnia a kommunistának a termelésben?*
7. *Mik a párttag jogai?*
8. *Mi a demokratikus centralizmus?*
9. *Melyek a Párt felső szervei?*
10. *Mik az alapszervezetek feladatai?*

Pártmunkában irányt mutat,
a tanulásban
nélkülözhetetlen segítséget jelent a

SZABAD NÉP

BAHSIJEV:

A BOLSEVIK PÁRT CENTRALIZMUSA ÉS DEMOKRATIZMUSA

MARXISTA ISMERETEK KIS KÖNYVTÁRA 33. SZ.

A Szovjetúnió Kommunista (bolsevik) Pártjában, valamint minden Kommunista Pártban a demokratikus centralizmus elve érvényesül.

Milyen a Kommunista Párt szervezeti felépítése? Mik a vezető szervei és mi a funkciójuk? Mit jelent a pártszervek választhatósága és beszámolási kötelessége és mi ennek a jelentősége? Miért van szükség a szigorú pártfegyelemre? Mi a jelentősége a bolsevik bírálatnak és önbírálatnak?

Ezekre a kérdésekre ad választ Bahsijev könyve. A Szovjetúnió Kommunista (bolsevik) Pártjának tapasztalataiból e könyv nyomán igen sokat tanulhatunk.

124 oldal. Ára 2.50 forint